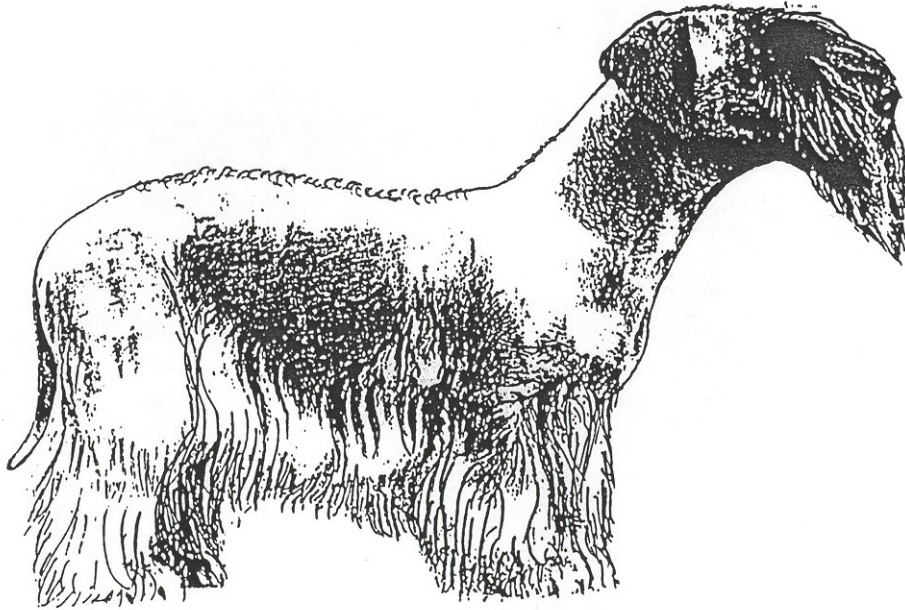

Jalostuksen tavoiteohjelma

CESKYTERRIERI

Hyväksytty Cesky-kerho ry:n syyskokouksessa 26.8.2006

Sisällys:

1. Yhteenveto	3
2. Rodun historia	
2.1. Rodun synty ja ensimmäiset vuodet Tšhekkoslovakiassa	4
2.2. Rodun kehitys Suomessa	5
3. Järjestöorganisaatio ja sen historia	5
4. Rodun nykytilanne	
4.1. Populaation koko ja rakenne	6
4.2. Luonne ja käyttöominaisuudet	7
4.2.1. Luonne rotumääritelmän ja kirjallisuuden mukaan	7
4.2.2. Käyttöominaisuudet kirjallisuuden mukaan	7
4.2.3. Terveyskyselyn tuloksia vuodelta 2005	8
4.2.4. Luonnetestit	8
4.3. Terveys	8
4.3.1. Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet	8
4.3.2. Yhteenveto harvinaisemmista ja ulkomailla todetuista sairauksista	9
4.4. Ulkomuoto	9
5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta	10
6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat	
6.1. Visio	11
6.2. Rotua harrastavan yhdistyksen tavoitteet	11
6.3. Rotua harrastavan yhdistyksen strategia	11
6.4. Uhat ja mahdollisuudet	11
6.5. Varautuminen ongelmiin	12
6.6. Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi	12
7. Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta	13
8. Lähteet	13
9. Liitteet	
9.1. Rotumääritelmä	14
9.2. Rotumääritelmän tulkintaohje (Frantisek Horak)	17
9.3. Jalostukseen käytetyt ceskyterrierit Suomessa	19
9.4. Hallituksen suositukset jalostuskoirille	21

1. Yhteenveto

Cesky-kerho ry on ceskyterriereiden rotua harrastava yhdistys, joka toimii rotujärjestön, Suomen Terrierijärjestö ry, alaisuudessa. Cesky-kerhon hallituksen valvoma jalostustoimikunta kerää ja tilastoi tietoa rodusta ja neuvoo sekä ohjaa kasvattajia jalostusasioissa.

Ceskyterrierin kotimaa on Tshekin tasavalta. Rodun loi kynologi Frantisek Horak määrätietoisella jalostuksella tarkoituksenaan kehittää rotu, joka soveltuisi kantarotuja, skotlanninterrieriä ja sealyhaminterrieriä, paremmin metsästykseseen. Ceskyterrieri hyväksyttiin FCI:ssä vuonna 1963.

Rodun käyttötarkoitus oli alun perin monipuolinen metsästys, mutta nykyään ceskyterrieri on pääasiassa miellyttävä seura- ja harrastuskoira.

Ulkomuodoltaan ceskyterrieri on vankka, matalaraajainen, silkkiturkkinen ja elegantti koira. Tuuheat kulmakarvat ja parta luovat tyypillisen ilmeen. Rakenteen tulee olla tasapainoinen, terve ja ilman liioiteltuja piirteitä.

Ceskyterrierin luonne on miellyttävä, rauhallinen ja hieman varautunut vieraita kohtaan.

Rodun geenipooli on maailmanlaajuisesti katsoen hyvin pieni. Suomessa vuosittain syntyvien pentujen määrä on alhainen, joka vaikeuttaa geenipoolin ylläpitoa.

Rotuyhdistys pohti rodun tulevaisuutta ja kehitysmahdollisuuksia eri puolilta. Geenipoolin laajentaminen, terveyden ja luonteen parantaminen sekä yhteistyön kehittäminen kasvattajien ja muiden rodun harrastajien kanssa ovat tärkeimpiä rotuyhdistyksen ja jalostustoimikunnan tavoitteita.

Jalostuksen tavoiteohjelman toteuttamiseksi laadittiin viisivuotissuunnitelma vuosille 2007-2011. Suunnitelmassa on aikataulu jalostustoimikunnan tulevaisuuden projekteille, mm. jalostuksen ohjesäännön laatimiselle ja jalostustarkastusten tekemiselle.

Jalostuksen tavoiteohjelma astuu voimaan 1.1.2007.

2. Rodun historia

2.1 Rodun synty ja ensimmäiset vuodet Tshekkoslovakiassa

Rodun luoja, kynologi ja geneetikko Frantisek Horak (1909 – 1996) sai 1930- luvulla ajatuksen uudesta rodusta, joka olisi ideaalinen kahden rodun - sealyhaminterrierin ja skotlanninterrierin yhdistelmä. Hänen tarkoituksenaan oli luoda pieni, eloisa ja turkinhoidoltaan helppo rotu, jolla olisi käytännölliset roikkuvat korvat (kuten sealyhaminterrierillä) ja joka olisi täysin pigmentoitunut (kuten skotlanninterrieri), ja joka sopisi paremmin metsästykseen. Hän myös halusi kokeilla mahdollisuuksia luoda uusi puhdas rotu hyvin pienestä alkuperäisyksilöiden määrästä (lopulta ceskyterrierin kehityksessä oli mukana alkuperäisesti vain 2 urosta ja yksi narttu).

Frantisek Horak kasvatti alun perin skotlanninterriereitä. Hän oli kiinnostunut tutkimaan niiden käytöstä ja erityisesti niiden metsästystaitoja. Ensimmäinen skotlanninterrieripentue hänelle syntyi vuonna 1938.

Horakille tarjoutui mahdollisuus tutustua myös sealyhaminterriereihin ja vuonna 1940 hän hankkikin ensimmäisen oman sealyhaminterrierinarttunsa. Myöhemmin hän hankki lisää sealyhameja, jotka osoittautuivatkin erittäin hyväksi metsästysominaisuuksiltaan; niillä oli hyvät nenät ja ne olivat vastakohta skoteille helpon ohjattavuutensa vuoksi. Tuona aikana hän alkoi uudelleen pohtia, alun perin jo vuonna 1934 syntyneitä ajatustaan, muokata täydellinen kompromissi näistä kahdesta rodusta. Näin ollen vuonna 1949 hän risteytti skotlanninterrierinarttunsa (Donka Lovu Zdar) sealyhaminterrieriuroksella (Buganier Urquelle). Tuloksena syntyi 3 pentua, joista vain yksi uros selviytyi. Se sai nimen Adam Lovu Zdar. Tämä koira oli tiikerijuovainen eli brindle, aivan kuten äitinsä. Sillä oli puoliksi roikkuvat, mutta isommat korvat kuin skotilla. Tästä syystä Horak päättikin kirurgisesti muuttaa ne roikkumaan kokonaan. Adam Lovu Zdar oli myös erittäin hyvä metsästyskoira. Valitettavasti se tuli ammutuksi vuonna 1951 jänisjahdissa.

Jo tuolloin Horak ilmoitti kokeellisesta uuden rodun jalostamiskokeiluistaan Tshekin terrierklubille ja vaati rotua nimettäväksi ceskyterrieriksi, jos siitä tulisi onnistunut.

Vuonna 1950 hän toisti risteytyksensä. Tällä kertaa emäksi tuli skotlanninterrierinarttu Scotch Rose ja isäksi jälleen sealyhaminterrieri Buganier Urquelle. Tässä kuuden pennun pentueessa oli vain yksi uros, jolla oli normaalisti laskeutuvat korvat kuten Horak halusi. Koira oli Balda Lovu Zdar ja sekin oli brindle. Siitä tuli käytännössä rodun kantaisä. Seuraavaksi Horak risteytti koirat Baba Lovu Zdar (joka oli Balda Lovu Zdar:in sisko samasta pentueesta) ja Adam Lovu Zdar sekä myöhemmin käytti Baldaa Baballe (veli - sisko yhdistelmä), mutta yksikään pentu ei ollut käyttökelpoinen jatkojalostukseen kummastakaan pentueesta.

Tämän jälkeen risteytys tehtiin tarkoituksellisesti Baldan ja hänen äitinsä Scotch Rose:n kanssa. Tämä yritys oli onnistunut, koska syntyneessä pentueessa oli kaksi pentua, joilla oli hyvin laskeutuvat korvat - uros Dareba Lovu Zdar sekä narttu Diana Lovu Zdar. Brindle Dareba meni metsästyskoiraksi, mutta vähän myöhemmin se kuoli, eikä sitä ehditty käyttää jalostukseen. Dareban siskosta Dianasta tuli kuitenkin rodun kantaemo. Ensin Diana oli musta, myöhemmin tumman harmaa ja sillä oli erityisen hyvin laskeutuvat korvat. Diana oli hyvä esimerkki siitä miltä halutun kaltainen ceskyn tuli näyttää. Horak päätti ajaa ceskyn turkin pois koneella tavallisen, vaikeamman trimmausmetodin (nyppimisen) sijasta.

Koska ensimmäiseen risteytykseen Horak oli valinnut äiti-poika yhdistelmän (Balda Lovu Zdar x Scotch Rose), seuraavaan hän valitsi nartuksi Diana Lovu Zdarin ja isäksi sealyhaminterrieriuroksen. Tällä aikaa Buganier Urquelle oli kuollut, joten yhdistelmään päätettiin käyttää sen poikaa Jasans Amorous Artilleryman:ia (kasvattaja Mr. Mann, Prahasta). Pentueeseen syntyi 2 urosta ja yksi narttu. Ne saivat nimet Fantom, Furiant ja Fenka (kennelimenä tietysti Lovu

Zdar). Fantom oli brindle, kuten sen sisko Fenka, mutta uros Furiant oli musta keltaisilla merkeillä (black&tan). Kaikilla oli valkoiset merkit rinnassa ja jaloissa. Furiant oli voimakkaasti rakentunut ja sillä oli suuri valkoinen "kaulus", joten se ei soveltunut jalostukseen. Fantom astui myöhemmin sisarensa Fenkan. Tästä pentueesta vain yksi selviytyi. Siitä tuli Halali Lovu Zdar (black&tan narttu, valkoisilla merkeillä). Halalista tuli lopulta rodun tukipilari.

Seuraavasta yhdistelmästä (Fantom Lovu Zdar x Halali Lovu Zdar) syntyi yksi ruskea uros (brown&tan), Chytry Lovu Zdar. Valitettavasti se oli steriili. Jälkeenpäin Horak astutti Fantomilla tämän äidin Diana Lovu Zdarin. Tähänkin pentueeseen syntyi yksi ruskea, narttu Iris Lovu Zdar. Narttu oli kokonaan ruskea, ilman merkkejä. Johtuen tilan puutteesta sekä ongelmista liittyen ruskeiden koirien kasvatukseen Horak päätti antaa nartun pois eräälle ystävälleen, joka valitettavasti myöhemmin menetti sen. Nämä koirat olivat ainoat ruskeat ceskyt vuoteen 1993 asti. Ruskean pigmentin geenin täytyi näin ollen olla koirissa: Fantom, Diana (Fantomin äiti) sekä Halali (Fantomin tytär). Ruskean värin geenin oletettiin tulleen sealyhameilta, koska skoteilla sitä ei ollut koskaan tavattu.

Vuonna 1959 Horak esitteli Fantom, Chytry ja Javor Lovu Zdarin kansainvälisessä koiranäyttelyssä Liberecissä (kilpailun ulkopuolella). Vierailijat, etenkin ulkomaalaiset, olivat erityisen kiinnostuneita tästä uudesta rodusta. Näyttelyn jälkeen aloitettiin näiden terrierien sukutaulujen syöttäminen Tshekkoslovakian Kennelliiton rekisteriin. Numero 1. rekisterissä meni nartulle Chrabra Lovu Zdar ja 13 muuta ceskyä saivat rekisterinumerot.

Vuonna 1963 ceskyterrieri virallisesti tunnustettiin FCI:n toimesta viralliseksi roduksi. Täten Frantisek Horakin kehittämisprosessi oli tullut valmiiksi.

2.2 Rodun kehitys Suomessa

Suomeen ensimmäinen ceskyterrieri tuotiin Ruotsista vuonna 1976. Narttu nimeltä Gamgi muodostaa pohjan suomalaiselle ceskyterrierikasvatukselle. Sen ensimmäisessä pentueessa isänä käytettiin ruotsalaista urosta (Solkustens Ohre) ja pentue rekisteröitiin Solkustens kennelin nimiin. Seuraavat tuonnit tulivat myös Ruotsista vuosina 1979 ja 1982, urokset Nurenjev ja Urban.

Solvargens kennelin kasvattamalla nartulla aloitti kasvatuksen Sötnosar's kennel vuonna 1986. Norjasta (Kozinki Lydia vuonna 1986, Sötnosar's kenneliin), Ruotsista (Solkustens Mila 1984, Metrin kenneliin) ja Tshekistä (Divoch Adam 1984, Metrin kenneliin) tuotettiin seuraavat jalostuskoirat, jotka olivat pitkään merkittävässä asemassa suomalaisessa ceskyterrierikasvatuksessa.

90-luvun taitteessa tuotettiin useita merkittäviä jalostuskoiria eri puolelta Eurooppaa: Chrabra del Monte (Tshekkoslovakia 1989), Bandita Kvitko (Tshekkoslovakia 1990), Tornado Rik (Tshekkoslovakia 1988), Beauty-Barucha v.d. Dibasa (Hollanti 1989).

Rodun piirissä on ollut tasaisesti muutamia kasvattajia ja pentumäärät ovat olleet 10-20 vuosirekisteröinnin tasolla.

3. Järjestöorganisaatio ja sen historia

Ensimmäinen rotukerho ceskyterriereille perustettiin vuonna 1987 yhdessä dandiedinmontinterriereiden kanssa. Yhteistyö ei kuitenkaan lähtenyt kunnolla käyntiin ja niin aktiiviset ceskyharrastajat perustivat 11.12.1989 oman rotukerhon, Cesky-kerho ry.

Cesky-kerho ry on ollut Suomen Terrierijärjestö ry:n jäsen vuodesta 1992. Suomen Terrierijärjestö on toiminut rodun Suomeen tulosta lähtien ceskyterrierin rotujärjestönä. Helsingin Seudun

Kennelpiirin ja Suomen Kennelliiton jäsen yhdistys on ollut vuodesta 1993. Cesky-kerho ry saavutti rotua harrastavan yhdistyksen aseman vuonna 2002.

Cesky-kerhon hallitukseen kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja vähintään neljä (4) enintään kuusi (6) muuta jäsentä. Hallituksen puheenjohtajan toimikausi kestää vuoden, muiden jäsenten toimikausi on kaksi (2) vuotta.

Hallituksen alaisuudessa toimii jalostustoimikunta, joka muodostuu puheenjohtajasta ja vähintään kolmesta (3) muusta jäsenestä. Vuosikokous valitsee jalostustoimikunnan puheenjohtajan, joka puolestaan nimeää hallituksen suostumuksella muut jäsenet. Jalostustoimikunnan toimikausi on viisi (5) vuotta. Suositellaan, että ainakin yksi jalostustoimikunnan jäsenistä olisi käynyt SKL:n jalostusneuvojen peruskurssin.

Jalostustoimikunnan tehtävänä on mm. neuvoa kasvattajia, antaa opastusta koirien tuonnissa ja jalostuskoirien valinnassa, ylläpitää rekisteröintitilastoja, järjestää jalostustarkastuksia ja kerätä rodusta tarpeellista tietoa terveyteen ym. liittyen.

4. Nykytilanne

4.1 Populaation koko ja rakenne

Ceskyterrierin suosio on pysynyt hyvin tasaisena rodun Suomeen tulosta lähtien. Vuosittaiset rekisteröinnit ovat vakiintuneet 15-20 yksilöön vuosittain. Pentueita syntyy noin kolmesta neljään vuodessa, lisäksi ulkomailta tuotetaan keskimäärin 2 koira vuosittain.

Taulukko 1 Rekisteröintien kehitys Suomessa

Vuosi	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
Rekisteröinnit	0	2	0	5	9	1	5	0	12	18	13	14	3	10	12	28

Vuosi	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05
Rekisteröinnit	22	9	28	7	8	6	27	17	13	6	14

Taulukko 2 Ceskyterriereiden rekisteröinnit, jalostukseen käytetyt koirat, tuonnit ja kasvattajat 1995-2005

Vuosi	Rekisteröinnit	Pentueita	Tuonteja	Kasvattajat	Isät	Emät
1995	22	4	0	4	3	4
1996	9	3	0	2	2	3
1997	28	5	0	4	4	5
1998	7	2	2	2	2	2
1999	8	3	2	3	2	3
2000	6	2	1	2	2	2
2001	27	7	1	5	7	7
2002	17	5	4	2	2	5
2003	13	3	1	3	3	3
2004	6	3	1	2	2	3
2005	14	4	2	3	4	4
keskiarvo						

Rodun kehittämisestä lähtien jalostusta on ohjannut voimakas sisäsiitos erityisesti rodun kotimaassa. Populaation geenipohja on suppea; matadorijalostus on johtanut tiettyjen isien ja poikien yliedustukseen kannassa maailmanlaajuisesti. Tänä päivänä useissa maissa on herätty

geenipohjan kapeuden aiheuttamiin ongelmiin ja rodun tulevaisuus näyttää valoisammalta. Harvinaisempia sukulinjoja pyritään löytämään ja suosimaan jalostuksessa.

Jalostukseen käytettävien koirien määrä Suomessa on pieni. Jalostuskoiria joudutaan tästä syystä etsimään useasti ulkomailta; koiria tuodaan Suomeen ja narttuja käydään astuttamassa ulkomailla. Jalostuspohjan laajuutta voidaan kuvata määreellä tehollinen populaatiokoko (N_e), joka voidaan laskea kaavalla:

$$N_e = 4 \times N_m \times N_f / (N_m + N_f)$$

N_e = tehollinen populaatiokoko, N_m = jalostukseen käytettyjen urosten määrä, N_f = jalostukseen käytettyjen narttujen määrä.

Suosittelava tehollinen populaatiokoko on vähintään 100-200. Koska ceskyterriereiden populaatiokoko on maailmanlaajuisestikin katsottuna hyvin pieni, on tärkeää pyrkiä säilyttämään geneettistä monimuotoisuutta yksittäistakin pentuetta suunniteltaessa. Jalostukseen käytettävien koirien määrän tulisi olla mahdollisimman suuri; jalostusyksilöiden karsintaa tehdään vain painavista syistä. Pienet ulkomuodolliset virheet eivät saisi estää koiran jalostuskäyttöä, jos kyseessä on terve, hyväluonteinen ja tyypiltään riittävän hyvä koira.

Tärkeää tehollisen populaatiokoon kasvattamisessa on käyttää yhtä useita uroksia kuin narttujakin. Tehollinen populaatiokoko ei kasva, jos yhtä ja samaa urosta käytetään kuinka monelle nartulle tahansa. Suuri tehollinen populaatiokoko takaa riittävän geneettisen muuntelun, joka puolestaan on tärkeää perinnöllisten sairauksien vastustuksessa ja eläinten elinvoimaisuuden säilymisessä.

Taulukko 3 Tehollinen populaatiokoko ja keskimääräinen sukusiitosaste vuosina 1995-2005

Vuosi	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tehollinen populaatiokoko	7	5	9	4	5	4	14	6	6	5	8
Sukusiitosaste/ % (5 sukupolvea)	11,99	8,12	10,65	9,28	6,71	4,10	5,80	6,21	6,38	9,18	3,76

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Ceskyterrieri on tottelevainen, uskollinen, hyväntahtoinen, oppivainen ja kiltti. Se on helppo kouluttaa, joka tekee siitä soveliaan kotikoiran ja lapsille miellyttävän seuralaisen. Ceskyterrieri ei saa olla aggressiivinen eikä arka.

4.2.1 Luonne rotumääritelmän ja kirjallisuuden mukaan

Ceskyterrierin rotumääritelmässä kuvataan luonnetta seuraavasti: Tasapainoinen, ei aggressiivinen, helposti koulutettava, miellyttävä ja iloinen seuralainen, hieman varautunut vieraita kohtaan. Luonteeltaan rauhallinen ja lempeä.

4.2.2 Käyttöominaisuudet kirjallisuuden mukaan

Ceskyterrierin alkuperäinen käyttötarkoitus oli monipuolinen metsästyskoira (luolakoira, ajava, noutava, karkottava). Nykyään ceskyterrieri on pääasiassa seurakoira.

4.2.3 Terveyskyselyn tuloksia vuodelta 2005

Cesky-kerho ry teki jäsenistölleen terveystarkastuksen vuoden 2005 loppupuolella. Kysymyslomakkeet lähetettiin Cesky-kerho ry:n jäsenille (80kpl). Vastauksia tuli 45 koirasta. Kyselyssä oli omana osionaan myös luonne. Kyselyn vastauksissa käsiteltiin urokset ja nartut sekä kuolleet koirat kukin omana ryhmänään. Tuloksista kävi ilmi seuraavaa. Arkuutta vieraita ihmisiä kohtaan tai arkuutta vieraisissa paikoissa tai tilanteissa esiintyi jonkin verran. Myös paniikinomaista käyttäytymistä tuli vastauksissa esiin. Aggressiivisuutta ihmisiä kohtaan esiintyi muutamalla koiralla. Aggressiivisuutta toisia koiria kohtaan oli havaittavissa muutamalla uroksella.

Luonneosiossa oli myös kohta, jossa omistajat saivat kertoa vapaasti koiransa hyvistä ja huonoista puolista. Pääasiassa ihmiset pitivät koiriansa reippaina, leikkisinä, ystävällisinä ja melko rauhallisina koirina. Myös oppivaisuus oli mainittu sekä itsevarmuus. Jotkut olivat maininneet vakaan tasaisen luonteen, luonteen kovuuden ja terrierimäisyyden. Toisaalta nousi myös esiin arkuus vieraita tilanteita tai ihmisiä kohtaan, joku toivoi luonteeseen lisää rohkeutta, eroahdistus tuli myös esiin.

4.2.4 Luonnetestit

Suomessa on luonnetestattu kaikkiaan neljä ceskyterrieriä. Luonnetesti on tarkoitettu selvittämään koiran soveltuvuutta palveluskoiraksi, mutta se antaa silti tärkeää tietoa myös seurakoirien luonteesta. Vähäisen koiramäärän takia ei voida yleistää tuloksista rodulle tyypillisiä ominaisuuksia.

4.3 Terveys

Ceskyterrieri on suhteellisen nuori rotu eikä sillä ole vielä todettu kovin useita perinnöllisiä sairauksia. Koirien pieni määrä vaikeuttaa myös sairauksien perinnöllisyyden arvioimista. Suomessa tehtiin terveystarkastus ceskyterrierin omistajille vuonna 2005. Kyselyyn saatiin vastaukset 45 koirasta, jotka toimivat pohjana rodun tämän hetkisen terveystilanteen arvioinnissa.

4.3.1 Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet

Terveystarkastuksen mukaan suomalaisilla ceskyterriereillä ei ole todettu juurikaan perinnöllisiä sairauksia (kuten PRA, skottikramppi, linssiluksaatio). Perinnöllinen taipumus oletetaan kuitenkin olevan useimpiin koirilla esiintyviin vaivoihin kuten allergioihin, sisäelinsairauksiin.

Virtsatieongelmat (tulehdukset ja virtsakivet) olivat hieman yllätyksellisesti kyselyyn osallistuneilla koirilla. Noin 33% koirista oli kärsinyt virtsatieulehduksesta tai virtsakivistä. Ihottumaa oli esiintynyt kerran tai useammin 29% koirista. Ihottumat ovat monesti merkinä allergisesta taipumuksesta tai liittyvät trimmaukseen.

Lisääntymiskysymyksistä sukupuoliviettä kuvaava kysymys koirien keinosiemennyksestä antoi huolestuttavia vastauksia. Uroksista 44% (4/9) ei ollut astunut narttua luonnollisesti vaan oli jouduttu turvautumaan keinosiemennykseen. Nartuilla vastaava luku oli 67% (10/15), eli reilusti yli puolet nartuista joudutaan keinosiementämään.

Polvitarkastuksia on Suomessa tehty vuodesta 1991 alkaen. Vain yksi koira on saanut virallisen arvion "2" Putnamin asteikolla (0 = terve, 1-4 = eri asteista löysyyttä polvinivelessä). Suurin osa koirista on arvioitu polviltaan terveiksi. Keskimääräinen tulos polvitarkastuksissa on 0,4. Terveystarkastuksessa ilmeni yksi koira, jolla on todettu polvilumpionsijoiltaanmeno. Kyseistä koiraa ei ole kuitenkaan leikattu.

Polvinivelen kehityshäiriö, joka aiheuttaa polvilumpion sijoiltaanmenoa, on monigeenisesti periytyvä ominaisuus. Sairaus vaikeuttaa koiran liikkumista; lievänä aiheuttaa epämääräistä hyppelyä juostessa, vaikeana estää koiran liikkumista (mm. hyppimistä, kiipeilyä) ja vaatii leikkaushoitoa. Sitä vastustetaan käyttämällä jalostukseen terveitä koiria (0-1 arvostelussa). Mikäli halutaan käyttää jalostuksessa huonommat polvet omaavaa koiraa, tulisi toisella osapuolella on tulos 0 polvitarkastuksesta.

Virallisia silmätarkastuksia on tehty vuodesta 1991 alkaen vajaalle 30 koiralle. Näillä ei ole todettu perinnöllisiä silmäsairauksia.

Lonkkakuvauksia on tehty Suomessa vajaalle 30 koiralle. Tulokset ovat keskimäärin B:n ja C:n välillä. Vain kolme ceskyterrieriä on saanut lausunnon D (tulokset käsitelty huonomman lonkan mukaan), vaikea-asteisinta lonkkanivelen kehityshäiriötä (lausunto E) ei ole todettu. Käytännön ongelmia lonkkien löysyydestä johtuen ei rodulla ole raportoitu.

4.3.2 Yhteenveto harvinaisemmista ja ulkomailla todetuista sairauksista

Skottikrampia on todettu ceskyterriereillä satunnaisesti joka puolella maailmaa. Suomessa viimeisimmät raportoidut tapaukset on 80-luvulta; toinen tuontikoiralla ja toinen Suomessa kasvatetulla koiralla. Euroopassa tunnetaan useita kantajia, mutta raportointi sairaustapauksista on vähäistä.

Skottikramppi on aivoperäinen sairaus, jonka oletetaan johtuvan aivojen matalasta serotoniinipitoisuudesta. Sairaus ilmenee kohtauksittain, jotka aiheuttavat koiralle liikkumisvaikeuksia, raajojen koordinoitongelmia. Skottikramppi voi olla eri asteista; vaikeimmassa muodossa koira saattaa kohtauksen aikana menettää täysin kyvyn liikkua ja kaatuu. Kohtaukset alkavat yleensä, kun koira kiihtyy. Myös tässä on aste-eroja; toinen koira kestää voimakastakin stressiä, kun toinen saa kohtauksen hyvinkin lievistä ärsykkeistä.

Skottikramppi periytyy väistävasti yhden geenin määräämänä. Oheinen kaavio selvittää millainen riski pennuilla on saada sairaus erilaisissa yhdistelmissä.

Taulukko 4 Skottikrampin periytyminen erilaisissa jalostusyhdistelmissä

<i>Isä / Emä</i>	<i>Ei-kantaja (ScSc)</i>	<i>Kantaja (Scsc)</i>	<i>Sairas (scsc)</i>
<i>Ei-kantaja (ScSc)</i>	100% Ei-kantajia (ScSc)	50% Ei-kantajia (ScSc) 50% kantajia (Scsc)	100% Kantajia (Scsc)
<i>Kantaja (Scsc)</i>	50% Ei-kantajia (ScSc) 50% kantajia (Scsc)	25% Ei-kantajia (ScSc) 50% Kantajia (Scsc) 25% Sairaita (scsc)	50% Kantajia (Scsc) 50% Sairaita (scsc)
<i>Sairas (scsc)</i>	100% Kantajia (Scsc)	50% Kantajia (Scsc) 50% Sairaita (scsc)	100% Sairaita (scsc)

4.4 Ulkomuoto

Yleisvaikutelmaltaan ceskyterrieri on matalaraajainen, pitkäkarvainen, hyvärakenteinen, lihaksikas ja suorakaiteen muotoinen terrieri, jolla on keskikokoiset ja riippuvat korvat sekä vapaat, kestävät, maatavoittavat ja tehokkaat liikkeet. Ulkomuotojalostuksessa tärkeintä on rotumääritelmän kohdan "Yleisvaikutelma" mukaisen tyyppin säilyttäminen. Jalostuskoiria valitessa tulee kiinnittää huomiota

luonteisiin sekä rodun koon säilymiseen rotumääritelmän mukaisena. Painon ei tule olla alle kuuden kilon, kymmenen kilon ylitykseen ei suhtauduta yhtä ankarasti.

Valinnassa tulisi kiinnittää huomiota luuston vahvuuteen ja eturaajojen suoruuteen sekä olisi vältettävä käyttämästä jalostukseen yksilöitä, joilla on ulkonevat kynärpäät. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota karvanlaadun säilymiseen rotumääritelmän mukaisesti silkinkiiltoisena ja hieman laineikkaana. Jalostuksessa tulee välttää pelkästään yhden ominaisuuden jalostamista tai äärimmäisyyksien tavoittelua. Rodun nykyinen ulkomuoto on huomattavasti parantunut Cesky-kerho ry:n perustamisvuodesta 1989; varsinkin karvanlaatu ja rotutyypit ovat huomattavasti yhtenäistyneemmät.

Normaali leikkaava purenta ja täydellinen hampaisto ovat rotumääritelmän mukaisesti tyypillistä ceskyterrierille. Kulmahampaiden virheasentoja ja liian kapeita alaleukoja esiintyy rodussa ja näihin ominaisuuksiin tulee kiinnittää huomiota jalostusvalintoja tehdessä. Hammaspuutoksien esiintymistä tarkkaillaan; tällä hetkellä ongelma ei ole suuri Suomessa.

Jalostuksen tavoiteohjelman liitteenä on rotumääritelmä, FCI:n hyväksymä 11.3.1997, SKL:n hyväksymä 19.5.1998.

5. Yhteenveto aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta

Aiemmassa tavoiteohjelmassa (hyväksytty 3/2002) ei ole esitetty konkreettisia tavoitteita tai toimenpiteitä, joilla rodun jalostusta voidaan ohjata ja seurata. Jalostustoimikunta (jalostusneuvoja ennen vuotta 2004) on kuitenkin toiminut viimeisen viiden vuoden aikana kasvattajien tukena ja antanut tarvittaessa opastusta jalostusvalinnoissa ja jalostuskoirien hankinnassa.

Ceskyterriereille on järjestetty ensimmäinen jalostustarkastus 2005 ja siihen osallistui 8 nuorta koiraa. Ensimmäinen terveystarkastus toteutettiin niin ikään 2005.

Jalostustoimikunnan jäsenet ovat pyrkineet ylläpitämään hyviä suhteita ulkomaisiin rotukerhoihin ja kasvattajiin.

6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Visio

Ceskyterrierin alkuperäinen käyttötarkoitus oli toimia monipuolisena metsästyskoirana. Nykyään rodun käyttötarkoitus on olla miellyttävä seura- ja harrastuskoira ja sellaisena käyttötarkoituksen oletetaan pysyvän jatkossakin. Metsästyskäytössä olevia ceskyterriereitä ei rotuyhdistyksen tiedon mukaan Suomessa ole yhtään. Ulkomailla on yksittäisiä koiria, joita käytetään jäljestyksessä.

Rodun yksi suurimpia uhkia on kapea geenipooli. Tulevaisuudessa geenipoolin hoito vaatii kasvattajilta yhteisiä ponnisteluja, jotta tilannetta saadaan parannettua. Geenistöä häviää eniten jatkuvan sisäsiitoksen takia erityisesti useissa Skandinavian ulkopuolisissa maissa. Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa kasvattajilla on selkeä käsitys uusien linjojen tärkeydestä ceskyterrierin jalostuksessa.

6.2 Rotua harrastavan yhdistyksen tavoitteet

Populaatio: Laajentaa maassamme esiintyvää geenipoolia
Luonne: Tavoitteena on säilyttää seurakoiralle soveltuva, rauhallinen ja miellyttävä luonne.

- Terveys:** Seurataan rodun terveystilan kehittymistä ja pyritään estämään perinnöllisten sairauksien yleistymisen kannassa
- Ulkomuoto:** Rodun korkean ulkomuodollisen tason ylläpitäminen

6.3 Rotua harrastavan yhdistyksen strategia

- Populaatio:** Avustetaan kasvattajia jalostusvalintojen tekemisessä ja tuontikoirien hankinnassa
- Luonne:** Kannustaa kasvattajia ottamaan luonne huomioon jalostusvalintoja tehdessä entistä enemmän.
- Terveys:** Tarkkaillaan rodulla Suomessa ja ulkomailla todettujen sairauksien esiintymistä. Suositellaan jalostuskoirien polvien ja silmien tutkimista.
- Ulkomuoto:** Järjestetään jalostustarkastuksia säännöllisesti, tarkoituksena löytää uusia jalostuskoiria ja kartoittaa niiden ulkomuodollisia ominaisuuksia. Julkaistaan vuosittain näyttelyarvostelut Ceskytiedotteessa.

6.4. Uhat ja mahdollisuudet

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rotuyhdistys toimii hyvin yhteistyössä kasvattajien kanssa - Suomalaiset koirat ovat laadukkaita ja haluttuja jalostuskoiria myös ulkomailla - Tiedotus rodun harrastajiin rotulehden ja internetsivujen välityksellä 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jalostuskoirien vähäinen määrä ja geenipoolin kapeus - Rotuyhdistyksen keinot rajalliset jalostuksen ohjauksessa
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rodun suosio kasvaa ja uusia aktiivisia kasvattajia saadaan rodun piiriin. - Kasvattajat toimivat yhteistyössä keskenään ja jalostustoimikunnan kanssa geenipoolin laajentamiseksi harkittujen tuontikoirien ja jalostussuunnitelmien keinoin. - Rodun luonne ja terveys paranevat entisestään. - Markkinapotentiaali on riittävä, jotta kasvattajilla on mahdollisuus teettää pentueita. Liian suuri suosio vältetään, jolloin kannan laadukkuudesta pystytään pitämään kiinni. - Kansainvälinen yhteistyö kehitty entisestään. 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rodun sukusiitosaste nousee edelleen ja alkaa vaikuttaa kriittisesti koirien lisääntymiskykyyn ja terveyteen. - Luonneongelmat lisääntyvät rodussa; hermorakenteen heikkous, arkuus, aggressiivisuus. - Jalostuskoirien terveyteen ei kiinnitetä huomiota ja sairaudet lisääntyvät kannassa. - Aktiivisten kasvattajien määrä Suomessa laskee. - Rotuyhdistys tai jalostustoimikunta menettää vuorovaikutussuhteen kasvattajiin.

6.5 Varautuminen ongelmiin

<i>Riski</i>	<i>Syy</i>	<i>Varautuminen</i>	<i>Miten vältetään</i>	<i>Toteutuessaan merkitsee</i>
Rodun geenipooli kapenee	Suosittujen urosten liikakäyttö.	Ohjeistetaan kasvattajia käyttämään uroksia rajoitetusti.	Tuotetaan riittävästi uusia uroksia ulkomailta. Jalostustoimikunta suosittelee vähän käytettyjä uroksia.	Pentuekoko pienenee. Koirien hedelmällisyys laskee. Rekisteröintimäärät alenevat ja jalostus vaikeutuu.
Arkuus rodussa lisääntyy	Arkojen koirien käyttäminen jalostuksessa.	Kasvattajat huomioivat koirien luonteen jalostusvalinnoissaan.	Arkoja koiria ei käytetä jalostuksessa.	Rodun soveltuvuus seurakoiraksi heikkenee, maine huononee ja pentukysyntä laskee.
Polvilumpion sijoiltaanmeno tulee yleisemmäksi	Jalostuskoiria ei tutkita, jolloin sairaita koiria käytetään tahattomasti tai oireista piittaamatta jalostukseen.	Tutkitaan polvia ja kiinnitetään huomiota tarkastustulokseen jalostusvalintoja tehdessä.	Kehotetaan kasvattajia olemaan käyttämättä sairaita koiria jalostukseen.	Rodun maine ja rekisteröintimäärät alenevat.
Skottikramppi yleistyy kannassa	Skottikrampin tapaukset eivät tule esille, jolloin sairauden kantajia ei tunnisteta ja niitä käytetään edelleen jalostuksessa.	Tiedotetaan sairaudesta. Suositellaan jalostusyhdistelmiä, joissa riski sairaiden pentujen syntymiseen on matala.	Tehostetaan tiedonkeruuta kantajien selvittämiseksi.	Rodun suosio ja rekisteröinnit alenevat. Geenipooli kapenee, jalostus vaikeutuu.
Uudet sairaudet lisääntyvät	Sisä- ja linjalajalostuksen lisääntyminen	Ohjeistetaan välttämään sisä- ja linjalajalostusta	Populaatiogenetiikan koulutusta kasvattajille	Geenipooli kapenee entisestään ja jalostus vaikeutuu. Rodun maine heikkenee.

6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

<i>Vuosi</i>	<i>Toimenpiteet</i>
2007	Jalostuksen tavoiteohjelman päivitys astuu voimaan 1.1.2007. Jalostustarkastus nuorille jalostuskoirille Jalostusohjesäännön laatiminen
2008	Kasvattajatapaaminen
2009	Terveyskysely Jalostustarkastus nuorille jalostuskoirille
2010	
2011	Jalostuksen tavoiteohjelman päivitys Jalostustarkastus nuorille jalostuskoirille
2012	Uuden jalostuksen tavoiteohjelman hyväksyminen yleiskokouksessa

7. Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Jalostustoimikunta ylläpitää ja kerää seuraavia tilastoja:

- Terveystarkastustulokset (silmä- polvi- ja lonkkatarkastukset)
- Luonnetestitulokset
- Vuosittain rekisteröidyt pentueet ja tuontikoirat
- Näyttelyarvostelut

Nämä tilastot julkaistaan vuosittain rotuyhdistyksen lehden kakkosnumerossa.

Jalostustoimikunta pyrkii järjestämään säännöllisesti jalostustarkastuksia, joilla pyritään löytämään uusia jalostuskoiria. Kasvattajille annetaan neuvontaa tuontikoirien hankinnassa ja jalostussuunnitelmien tekemisessä. Yhdistyksellä on käytössä sukutauluohjelma (Pedigree © Seltzer), jolla voidaan laskea sukusiitosasteita ja siten auttaa kasvattajia urosvalinnoissa.

Jalostustoimikunta raportoi yhdistyksen hallitukselle toiminnastaan ja hyväksyy aiotut toimenpiteet hallituksen kokouksissa. Koska jalostustoimikunta on hallituksen alainen, on vastuu jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta viime kädessä hallituksella.

Jalostuksen tavoiteohjelman tulee olla luettavissa yhdistyksen kotisivuilla ja se on saatavilla yhdistyksen sihteeriltä paperiversiona.

8. Lähteet

1. Hana Petrusova, 1999: Toto je Cesky Terier
2. Cesky-kerho ry: Terveyskyselyn tuloksia, Ceskytiedote 1/2006
3. Katariina Mäki, Tarja Ekman: Terveempien koirarotujen puolesta – sukusiitosdepressiota ja matadorijalostusta vastaan, luento SKL-FKK:n jalostustoimikuntien neuvottelupäivä 31.1.2004
4. Suomen Kennelliitto ry: Rekisteröintitilastot 2005, Koiramme 1/2006
5. Suomen Kennelliiton KoiraNet tietokanta, <http://jalostus.kennelliitto.fi>
6. DVM PhD, R.M. Clemmons ym.: Scotty Cramp: A review of Cause, Characteristics, Diagnosis and Treatment

Liite 9.1 Rotumääritelmä

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

Ryhmä: 3
FCI:n numero: 246
Hyväksytty: FCI
11.3.1997
SKL-FKK 19.5.1998

CESKYTERRIERI **(CESKÝ TERRIER)**

Alkuperämaa: Tsekin tasavalta

KÄYTTÖTARKOITUS: Alkuperäinen käyttötarkoitus oli ketun ja mäyrän metsästys, nykyään ceskyterrieri on enimmäkseen koti- ja seurakoira.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Ceskyterrieri on tulos määrätietoisesta sealyhaminterrieriuroksen ja skotlanninterrierinartun risteytyksestä. Tarkoituksena oli luoda kevyt, matalaraajainen ja hyväpigmenttinen metsästysterrieri, jolla olisi riippuvat korvat, helposti hoidettava karvapeite ja joka olisi helposti koulutettava. Lähellä Prahaa olevasta Klánovice'sta kotoisin oleva herra Frantisek Horák aloitti vuonna 1949 rodun jalostuksen. Vuonna 1959 ceskyterrieri esitettiin ensimmäisen kerran näyttelyssä ja FCI hyväksyi rotumääritelmän vuonna 1963.

YLEISVAIKUTELMA: Matalaraajainen, pitkäkarvainen, hyvärakenteinen, lihaksikas ja suorakaiteen muotoinen terrieri, jolla on keskikokoiset ja riippuvat korvat.

IHANNEMITAT:	Urokset	Nartut	
Säkäkorkeus	29 cm	27 cm	
Kallon pituus	21 cm	20 cm	
Kallon leveys	10 cm	9 cm	
Rinnan ympäryys (mitattuna kyynärpäiden takaa)	45 cm	44 cm	
Rungon pituus		43 cm	40 cm.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Tasapainoinen, ei aggressiivinen, helposti koulutettava, miellyttävä ja iloinen seuralainen; hieman varautunut vieraita kohtaan. Luonteeltaan rauhallinen ja lempeä.

PÄÄ: Tylpän ja pitkän, mutta ei kovin leveän kiilan muotoinen. Kuono-osan ja kallo-osan välissä on selvä otsapenger.

KALLO-OSA: Ei liian leveä korvien välistä ja kapenee kohtuullisesti silmäkulmia kohti. Poskiluut ovat kohtalaisen selvästi havaittavissa. Niskakyhmy on selvästi tuntuva. Otsauurre on vähäinen.

OTSAPENGER: Selvästi havaittava, mutta ei korostunut.

KIRSU: Tumma ja hyvin kehittynyt; väriltään musta harmaansinisillä ja maksanuskeaa vaalean kahvinruskeilla yksilöillä.

KUONO-OSA: Kuononselkä on suora.

HUULET: Kohtalaisen paksut ja tiiviit.

LEUAT / HAMPAAT / PURENTA: Vahvat leuat. Leikkaava tai tasapurenta.

Täydellinen hampaisto (kahden M3:n puuttuminen alaleuasta ei ole virhe.) Hampaat ovat vahvat, tasaisesti sijoittuneet ja kohtisuorassa leukoihin nähden.

POSKET: Poskiluut eivät ole voimakkaasti korostuneet.

SILMÄT: Keskikokoiset, hieman syvällä sijaitsevat ja runsaiden kulmakarvojen peittämät. Ystävällinen ilme. Väriltään ruskeat tai tummanruskeat harmaansinisillä ja vaaleanruskeat vaalean kahvinruskeilla yksilöillä. Silmäluomet ovat mustat harmaansinisillä ja maksanuskeat vaalean kahvinruskeilla yksilöillä.

KORVAT: Keskipokoiset, riippuvat ja tyvestään niin leveät, että korva-aukko peittyy hyvin. Melko korkealle kiinnittyneet ja laskeutuvat poskenmyötäisesti. Kolmion muotoiset siten, että kolmion lyhyt sivu on korvan taitekohdassa.

KAULA: Keskipitkä, melko vahva ja asennoiltaan viisto. Kaulanahka on hieman löysä, mutta ei muodosta kaulapussia.

RUNKO: Pitkähkö.

YLÄLINJA: Ei täysin suora, sillä lanne ja lantio ovat aina kohtuullisesti kaareutuneet.

SÄKÄ: Ei kovin korostunut; kaula on melko korkea-asentoinen.

SELKÄ: Vahva ja keskipitkä.

LANNE: Melko pitkä, lihaksikas, leveä ja hieman kaareva.

LANTIO: Voimakkaasti kehittynyt, lihaksikas ja kohtuullisen viisto. Sarvennaiset ovat usein hieman säkää korkeammalla.

RINTAKEHÄ: Ennemmin sylinterin muotoinen kuin syvä; kylkiluut ovat kaareutuneet.

ALALINJA JA VATSA: Vatsa on tilava; alalinja on hieman ylösvetäytynyt. Kupeet ovat täyteläiset.

HÄNTÄ: Ihannepituus on 18 - 20 cm; suhteellisen paksu ja matalalle kiinnittynyt. Koiran ollessa levossa häntä riippuu suoraan alaspäin tai kärjestään hieman taipuneena; valppaana häntä kohoaa sapelin muotoisena vaakasuoraan tai sitä korkeammalle.

RAAJAT

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Eturaajat ovat suorat, vahvaluustoiset ja yhdensuuntaiset.

LAVAT: Lihaksikkaat.

KYYNÄRPÄÄT: Eivät täysin rungonmyötäiset, eivät kuitenkaan sisä- eivätkä ulkokierteiset.

KÄPÄLÄT: Kookkaat. Varpaat ovat kaartuneet ja kynnet vahvat. Päkiät ovat hyvin kehittyneet ja paksut.

TAKARAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Takaraajat ovat vahvat, yhdensuuntaiset, hyvin kulmautuneet ja lihaksikkaat.

SÄÄRET: Lyhyet.

KINTEREET: Melko korkeat ja voimakkaasti kehittyneet.

KÄPÄLÄT: Etukäpäliä pienemmät.

LIIKKEET: Vapaat, kestävät, maatavoittavat ja tehokkaat. Laukka hidasta mutta kestävä. Eturaajojen liike suuntautuu suoraan eteenpäin.

NAHKA: Kiinteä, paksu ja pigmentoitunut ilman ryppyjä tai poimuja.

KARVAPEITE

KARVA: Pitkää ja hienoa mutta lujaa, hieman laineikasta ja silkinkiiltoista, ei liian runsasta. Ceskyterrierin karvapeite kunnostetaan saksilla leikkaamalla. Kuono-osan karvoja ei leikata vaan ne muodostavat parran ja kulmakarvat. Raajojen alaosasta, rinnan alta ja vatsasta ei karvaa myöskään leikata. Näyttelykunnossa olevan koiran karva ei saa olla 1 - 1,5 cm pitempää kaulan yläosassa, lavoissa eikä selässä; karvan tulee olla lyhyempää rungon sivuilla ja hännässä sekä aivan lyhyttä korvissa, poskissa, kaulan alaosassa, kyynärpäissä, reisissä, säärissä ja ”peräpeilissä”. Leikatun ja leikkaamattoman karvan yhtymäkohdan tulee näyttää miellyttävältä ja huomaamattomalta.

VÄRI: Kaksi värimuunnosta:

- harmaansininen (pennut syntyvät mustina)

- vaalean kahvinruskea (pennut syntyvät suklaanruskeina).

Molemmissa väreissä ovat keltaiset, harmaat tai valkoiset merkit sallittu päässä (parta ja posket), kaulassa, rinnassa, vatsassa, raajoissa ja ”peräpeilissä”. Joskus valkoista väriä on myös kauluksena tai hännän päässä. Päävärin tulee kuitenkin aina olla vallitseva.

KOKO JA PAINO

SÄKÄKORKEUS: 25 - 32 cm. Ihannesäkäkorkeus uroksilla on 29 cm ja nartuilla 27 cm.

PAINO: Ei alle 6 kg eikä yli 10 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellämainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

- hento luusto
- tilapäinen kirsun pigmentin puuttuminen (lumikirsu)
- kevyt, lyhyt tai suippo kuono-osa tai heikosti kehittynyt hampaisto
- yhden etuhampaan puuttuminen
- liian suuret tai ulkonevat silmät
- liian suuret tai liian pienet korvat, rotumääritelmän vastainen korvien muoto tai asento
- liian pitkä tai liian lyhyt selkä
- käyrät eturaajat, virheellinen etuosa
- liian hieno tai liian karkea karva

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- useamman kuin neljän hampaan puutos, kahden tai useamman etuhampaan puuttuminen
- virheasentoinen kulmahammas
- silmäluomien sisä- tai ulkokierteisyys (entropium tai ektropium)
- rinnan ympärys yli 50 cm
- kippura tai selän päälle kääntyvä häntä
- epäsäännölliset, nykivät tai tasapainottomat liikkeet (skottikramppi)
- yli kaksivuotiailla yksilöillä juovikas ja pitkä karvapeite
- karkea tai kihara ja pumpulimainen karvanlaatu
- valkoinen väri ylittää 20 % koko väryksestä, valkoinen "pläsi" otsassa
- paino yli 10 kg tai alle 6 kg
- arka, hermostunut tai aggressiivinen luonne.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

HORAKIN SELVENNYKSET CESKYTERRIERIN ROTUMÄÄRITELMÄÄN

Ceskyterrieri on skotlanninterrierin ja sealyhaminterrierin risteytyksenä luotu 1950-luvulla. Rodun luoja kynologi Frantisek Horak halusi luoda terrierin, jolla olisi molempien rotujen hyvät puolet, mutta joka sopeutuisi paremmin käytettäväksi metsästykseseen, mihin tarkoitukseen molemmat rodut olivat liian raskaita.

Ceskyterrieri ei saa olla liian raskas. Sen ihannepaino on 6-9 kg, ja sallittu maksimipaino 12 kg. Säkäkorkeus on 25-35 cm. (skotlanninterrierin 25-28 cm ja sealyhaminterrierin korkeintaan 31 cm). Rinnanympärys on 40-45 cm - korkeintaan 50 cm. Ceskyterrieri on siis esivanhempiaan kevyempi ja liikkuvampi terrieri. Ceskyterrierin raajat ovat pitemmät kuin skotilla tai sealyhamilla, se ei saa myöskään olla liian leveä tai raskas.

Pää ei ole niin kapea skotlanninterrierillä eikä niin leveä kuin sealyhaminterrierillä. Silmien pitää olla pienemmät kuin sealyhaminterrierillä. Korvan taite on korkeammalla kuin kallo. Korvat eivät ole sealyhamin korvien kokoiset, eivätkä roikkuvat niin kuin ajokoirilla.

Kaula on kyllin voimakas, mutta pitempi ja liikkuvampi kuin esivanhemmillaan.

Etuosa ei saa olla liian leveä. Kyynärpäät ovat hyvin rungon myötäiset, kuitenkin vapaat liikkeessä.

Ceskyterrierin selkä ei ole kettuterrierin tai walesinterrierin selän kaltainen. Ceskyterrierin selkä ei ole liian pitkä eikä liian lyhyt. Selän ylälinja ei ole suora, vaan se on lanneosastaan hieman kaartuva, ei kuitenkaan liian korostettu.

Takaraajat voimakkaat, mutta ei leveät. Kuten eturaajat, liikkuvat takaraajatkin yhdensuuntaisesti ja liike on suoraan eteenpäin. Raajojen vapaa liikunta on hyvin tärkeätä, jotta koira pystyisi juoksemaan hyvin, huolimatta pitkästä vatsakarvoituksesta, joka muuten toimii myös koiran suojana. Sen rintakehä on korkealla maasta, koska tämän terrierin rintakehä on enemmän ovaalin muotoinen, eikä niinkään pyöreä.

Rotumääritelmän mukaan koira kantaa häntäänsä alhaalla seistessään, mutta liikkuessaan ja kiihtyessään se voi kantaa sen ylhäällä, ei kuitenkaan yli selän kaartuen. Ei siis ole ollenkaan väärin, jos ceskyterrieri liikkuessaan tai kiihtyneenä nostaa häntäänsä.

Kuten rotumääritelmä edellyttää, tulee karvan näyttelykunnossa olla n. 1,5 cm pitkää rungossa. Ceskyterrieri ei ole mikään kerrynterrieri; vain parrassa, kulmakarvoissa, raajoissa ja vatsan alla on pitempää karvaa. Rungon sivuilla on pitkän ja lyhyen karvan liittymäkohta huomaamaton. Karva on pitempää myös rinnassa ja rungon alla. Selkäkarva voi olla hieman laineikasta. Yleensä ceskyterrierin karva on pehmeää ja silkkistä - ei siis karkeaa eikä villavaa!

Ceskyterrierin perusvärejä on kaksi: harmaa ja ruskea. Harmaassa perusvärissä on kolme vivahdetta: tummanharmaa/tummansininen, harmaa/kivenharmaa, vaaleanharmaa/hopeansininen. Nämä väriyhdistelmät voivat olla myös ruskeita. Ruskeilla on myös ruskea kirsu. 20% valkoista on sallittua, sitä voi olla rinnassa, raajoissa, rintakehässä ja kaulassa. Saattaa olla myös valkea hännänpää ja valkoinen kaulus. Koiria, joilla on enemmän valkoista ei voida hyväksyä.

Koirien geneettinen pohja on yksivärinen. Tämä koskee koiria, joiden koko runko on kaksivärinen esim. black&tan tai ruskea&tan, minkä lisäksi niissä voi olla keltaisia tai harmaita raitoja (brindle). Jotkut voivat olla hyvin vaaleita, kellertäviä (pigmenti pitää olla hyvä) ja täysikasvuisena ne ovat

lähes valkoisia, mutta valkoinen ei ole oikea vaihtoehto, nehan eivät saa olla albiinoja.
Ceskyterrierille on sallittuja vain edellä mainitut värit, eikä väri saa olla musta enää kaksivuotiaana.

Virheitä : Heikko, lyhyt tai liian terävä kuono.
Ylä- tai alapurenta.
Pienet hampaat.
Väärän värinen kirsu.
Liian suuret tai ulkonevat silmät.
Siniharmailla liian vaaleat silmät.
Luomien sisään- tai uloskiertyminen.
Liian pitkät tai liian pienet, väärän muotoiset tai -asentoiset korvat.
Käyrät eturaajat.
Rintakehän ympärysmitta yli 50 cm.
Lyhyt, liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä.
Takaraajojen heikot kulmaukset.
Virheelliset liikkeet.
Kiemura tai selälle kaartuva häntä.
Harva tai liian karkea karva.
Yli 20 % valkeaa väriä. Valkea "pläsi".
Heikko luusto.

Yhteenvetona vielä: Hyvä ceskyterrieri on mieluummin pienempi ja kevyempi kuin suuri ja raskas.
Sellaisena se on käyttökelpoinen sekä metsästyskoirana että kotikoirana.

29.03.1985 Fr. Horak

(kääntänyt Kirsti Smith)

Liite 9.3 Jalostukseen käytetyt ceskyterrierit Suomessa (v. 2005 loppuun mennessä)

<i>Urokset:</i>	<i>Synt.vuosi</i>	<i>Pentueita</i>	<i>Pentuja</i>	<i>2. polven jälkeläisiä</i>
Bandita Kvitko	1990	7	40	18
Sötnosar's Weert	1986	6	24	31
Sötnosar's Chlapec	1992	5	25	12
Nezmar del Monte de Haya	2001	6	15	-
Divoch Adam	1984	3	12	10
Urban	1982	3	12	7
Minipeikon Komea Duracell	1995	2	9	5
Minipeikon Tornado Poju	1993	2	9	-
Nurenjev	1979	2	8	13
Dainty's Quasimodo (S)	1993	2	5	16
Nero Kirke ze Studanek	1996	3	6	6
Cantabile Pikachu	2000	3	9	3
Nelum-Himalis Bingo Boy	1996	3	7	3
Tornado Rik	1988	2	4	55
Cantabile Sebastian	2004	1	6	-
Chram Kvitko (CZ)	1994	1	5	1
Dainty's Attention Please (S)	1997	1	5	5
Dainty's Black Diamond (S)	1986	1	5	3
Nelum-Himalis Darude	2001	1	5	-
Resinous A Lucky Guy	1999	1	5	-
Röllitassun Apollo	1988	1	5	5
Solvargens Wilde	1983	1	5	3
Good Choise Hanky-Panky-Pecka (S)	1998	1	4	12
Halir del Monte	1988	1	4	15
Lotr Kvitko (CZ)	1995	1	4	18
Nelum-Himalis Armanjac	1995	1	4	-
Sötnosar's Nitro	1993	1	4	5
Bellsweets Nightingal (S)	2000	1	3	6
Palmis Vanek von Klanovice (S)	2003	1	2	-
Röllitassun Aarre	1988	1	2	-
Solkustens Blue Diamond (S)	1984	1	2	24
Solkustens Ohre (S)	1970	1	2	8
Cantabile Qasimir	2001	1	1	-
Dick z Vrculky	2000	1	1	1
<i>Yhteensä:</i>				

<i>Nartut:</i>	<i>Synt.vuosi</i>	<i>Pentueita</i>	<i>Pentuja</i>	<i>2. polven jälkeläisiä</i>
Beauty-Barucha v d Dibasa	1989	4	30	9
Yasinia Boheme van Bodasca	1997	4	17	-
Kozinki Lydia	1986	3	14	15
Chrabra del Monte	1989	3	11	41
Sötnosar's Chikrid	1995	4	5	7
Minipeikon Hemaseva Binni	1993	2	10	9
Solkustens Mila	1984	2	10	20

Sötnosar's Chyba	1994	2	9	11
Nelum-Himalis Anisette	1995	2	8	11
Solvargens Wanda	1979	2	8	13
Sötnosar's Ladislava	1990	2	8	-
Metrin Giggiolina	1988	2	7	5
Cantabile Ninochka	1998	2	6	13
Nelum-Himalis Cara-Mell	1999	2	6	3
Jiva del Monte de Haya	1998	2	2	-
Sötnosar's Ludmila	1990	1	7	7
Minipeikon Kaunis Atsalea	1992	1	6	-
Sötnosar's Petronella	2002	1	6	-
Cantabile Oksana	1999	1	5	-
Freckle-Face Baby Doll	1990	1	5	3
Isabou of Bumble Bee Castle	1992	1	5	5
Metrin Fatima	1987	1	5	7
Metrin Fifululu	1987	1	5	3
Minipeikon Hemaseva Bimu	1993	1	5	-
Tina Kvitko	1998	1	5	-
Cantabile Naomi	1998	1	4	-
Miranda	1985	1	4	-
Solvargens Wåffla	1981	1	4	2
Solvargens Wårsol	1983	1	4	5
Sötnosar's Inspector	1996	1	4	-
Cantabile Penelope	2000	1	3	6
Karamell-In Trans Titania	1992	1	3	-
Metrin Gigolette	1988	1	3	-
Metrin Hemaseva Hauva	1988	1	3	24
Minipeikon Kaunis Alina	1992	1	3	-
Nelum-Himalis Eia Eventus Ex	2002	1	3	-
Sötnosar's Nadani	1993	1	3	12
Ah Konfetka Tchiorny Plut	2002	1	2	-
Gamgi	1976	1	2	8
Solvargens Wår Jade	1983	1	2	24
Sötnosar's Chandra	1992	1	2	10
Cantabile Mitzi	1997	1	1	5
Dainty's Bundle of Joy	1988	1	1	-
Minttu	1985	1	1	-
Sötnosar's Inspiration	1996	1	1	-
Sötnosar's Rebecca	2001	1	1	-
<i>Yhteensä:</i>				

<i>Tuontikoirat:</i>	<i>Sukupuoli</i>	<i>Syntymävuosi</i>	<i>Tuontimaa</i>
Ganggi	N	-76	Ruotsi
Solkustens Mila	N	-84	Ruotsi
Kibojas Urban	U	-82	Ruotsi
Nurenjev	U	-79	Ruotsi
Divoch Adam	U	-84	Tshekkoslovakia
Kozinki Lydia	N	-86	Norja
Dainty's Bundle of Joy	N	-88	Ruotsi
Chrabra del Monte	N	-89	Tshekkoslovakia
Halir del Monte	U	-88	Tshekkoslovakia
Isabou of Bumble Bee Castle	N	-92	Saksa
Bandita Kvitko	U	-90	Tshekkoslovakia
Beauty-Barucha van de Dibasa	N	-89	Hollanti
Tornado Rik	U	-88	Slovakia
Tina Kvitko	N	-98	Tsekinmaa
Nero Kirke ze Studanek	U	-96	Tsekinmaa
Yasinia Boheme van Bodasca	N	-97	Hollanti
Resinous A Lucky Guy	U	-99	Norja
Dick z Vrculky	U	-00	Tsekinmaa
Nezmar del Monte de Haya	U	-01	Tsekinmaa
Ah Konfetka Tchiorny Plut	N	-02	Valko-Venäjä

9.4 Hallituksen suositukset jalostuskoirille

- Nartun tulisi olla vähintään 2-vuotias ensimmäisten pentujen syntyessä.
- Suositeltavat terveystarkastuksen jalostukseen käytettäville ceskyterriereille:
Silmä- ja polvitarkastus sekä lonkkakuvaus.
(Silmätarkastus ensimmäisen kerran ceskyn ollessa kaksivuotias ja toisen kerran neljävuotiaana).